

Upravljanje projektima u AKM institucijama

Zagreb, 30. rujna 2013.

Dana 30. rujna 2013. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu održana je 31. radionica Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti i Zavoda za informacijske studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom »Upravljanje projektima u AKM institucijama«. Voditelji radionice bili su prof. dr. sc. Hrvoje Stančić, doc. dr. sc. Arian Rajh i mr. sc. Ebonita Čurković.

Upravljanje projektima postaje sve bitnija kompetencija za djelatnike u AKM institucijama, jer se sve više okreću financiranju pojedinih projekata sredstvima same ustanove ili sredstvima iz EU fondova i programa. Jedna od osnova pravilnoga i uspješnoga upravljanja projektima jest poznavanje i primjena projektnih metodologija koje omogućuju razvoj ideje, kvalitetno praćenje provedbe i na kraju osiguravanje traženih sredstava. Za samu pak provedbu projekta vrlo je bitno poznavanje osnovne projektne metodologije te njezina primjena u samoj praksi, koja dovodi do osnovnoga plana projekta spremna za prezentaciju sponzorima.

Značenje projektnoga pristupa

Praksa pokazuje da projekti još uvijek češće propadaju nego što uspijevaju. Razloga za neuspjeh projekata mnogo je, no najčešći su:

- neadekvatno educirani voditelji projekta
- izostanak određenja i upravljanja očekivanjima
- izostanak primjerenog određivanja, dokumentiranja i praćenja zahtjeva
- loši procesi planiranja praćenja razvoja i izvještavanja
- neodgovarajuće ili pogrešno upotrebljavane metode
- neodgovarajuća komunikacija.

Plan projekta

Osnova je svakoga projekta njegov plan, koji treba sadržavati sljedeće komponente:

- uvod i kontekst
- opseg i ciljeve
- pretpostavke i ograničenja
- informacije o upravljanju
- analizu organizacije dionika
- izvještaje
- životni ciklus i procese
- upravljanje promjenama
- razradbu aktivnosti
- ključne točke
- rizike i plan njihova smanjenja
- financijski plan.

Projektni tip institucije

Nije svaka institucija projektni tip institucije, a da bi to postala trebala bi sadržavati sljedeće uvjete:

- institucija okrenuta projektima
- financiranje iz projekata
- ured za vođenje projekata
- povezivanje (networking).

Projektna metoda

Projektna metoda, odnosno projektni menadžment, primjenjuje se u mnogim poduzećima i ustanovama. Sve mora biti međusobno precizno usklađeno. Voditelj projekta mora motivirati suradnike, kako bi oni u roku realizirali sve radove.

U nastavku se navodi sadržaj projektne metode:

1. Uvod

Vremenska granice

Kad počinje projekt – Od projektne ideje? Od odobravanja projektinoga projekta? Od odabira voditelja projekta?

Kad završava projekt – Kraj implementacije? Završni sastanak? Kad ga ukinu sponzori nakon odobrenja isporuke rezultata ili zbog velikoga rizika?

2. PRINCE2 (Project IN Controlled Environment)

Metodologija upravljanja projektima vođena procesima razvijena je u Velikoj Britaniji, a koristi se od 1996.

Faze PRINCE2 metodologije

- započinjanje projekta • upravljanje granicama etapa
- faza planiranja • kontroliranje etapa
- usmjerivanje projekta • upravljanje rezultatima
- pokretanje projekta • zatvaranje projekta.

3. Ten Steps

Metodologija planiranja i upravljanja projektima u deset koraka:

1. definiranje posla – određuje se veličina projekta, datum početka i završetka, odgovornosti tima, uloga voditelja i ciljevi
2. izrada radnoga plana – izrada rasporeda i proračuna
3. upravljanje radnim planom – praćenje troškova i količine ostvarenoga posla, usporedba ostvarenoga u odnosu na planirano

4. upravljanje predmetima – predmet odražava trenutni problem koji se ne može riješiti i tad se koristi pareto analiza na način da se popišu svi problemi, broj njihovih pojavnosti, rangiraju se i rješavaju po **značenju**
5. upravljanje obuhvatom – grupiranje manjih promjena i formiranje rezervnoga novca za promjene opsega na samom projektu
6. upravljanje komunikacijom – plan komunikacije, izvještaj o statusu projekta i stvaranje dobrog imidža projekta
7. upravljanje rizicima – predstavlja potencijalni problem koji tim ne može sam riješiti
8. upravljanje dokumentima – podrazumijeva učinkovito upravljanje projektnom dokumentacijom
9. upravljanje kvalitetom – plan i kontrola kvalitete
10. upravljanje metrikom – praćenje troškova, angažmana pojedinaca u timu, vremena, zadovoljstva klijenata itd.

4. PCM (Project Cycle Management)

- 1) programiranje – priprema strateških dokumenata na najvišoj razini
- 2) identifikacija – prepoznavanje problema i projektnih ideja
- 3) formulacija – priprema projekata
- 4) implementacija – financiranje i implementacija
- 5) evaluacija – evaluacija nakon implementacije, nadzor za vrijeme implementacije.

Sažetak projekta dokument je unaprijed definiranoga formata koji sadržava opširne informacije o pozadini projekta, korisnicima, ciljevima, odnosu s drugim projektima, glavnim aktivnostima, proračunu i trajanju predloženoga projekta i uključuje logičku matricu.

Sažetak projekta sadržava:

- osnovne informacije
- cilj i svrhu projekta
- opis projekta
- budžet
- indikativni raspored implementacije
- dodatke.

Logička matrica unaprijed je zadan predložak koji donosi skraćenu informaciju o:

- aktivnostima
- rezultatima
- cilju projekta.

Studija slučaja – iskustva iz rada na EU financiranim projektima

Metodom studije slučaja dubinski se analizira neka pojava, proces, institucija, osoba, grupa ili događanje. Za analizu se odabire predmet (slučaj) koji je bogat informacijama i obilježjima koji se promatraju.

Sadržaj studije slučaja:

1. pripremna faza – natječaji, potraga za partnerom, umrežavanje
2. sastavljanje projektnoga konzorcija
3. pisanje projektnoga prijedloga
4. slanje projektnoga prijedloga
5. projektna evaluacija
6. potpisivanje projektnoga ugovora
7. rad na projektu i završetak projekta.

Pripremna faza znači da se svaka institucija treba registrirati i odrediti svoju kontakt osobu s EC-om za pravna pitanja (LEAR). Bitno je pratiti natječaje i bitna su poznanstva, kako privatna tako i stečena bivanjem na info i ITC danima (ITC event Vilnius), da bi lakše došli do željenoga partnera na samom projektu. Sastavljanje projektnoga konzorcija podrazumijeva dogovor među partnerima oko raspodjele podataka, a čine ga voditelj i projektni partneri. Projekt je podijeljen na radne pakete, a konzorcij odlučuje tko će voditi koji projekt. Pisanje projektnoga prijedloga sastoji se od: projektnoga računa, raspodjele posla na radne pakete, pripreme projektne dokumentacije, koordinacije svih projektnih partnera i kontakt s EC-om. Kad se projektni prijedlog napiše, koordinator ga predaje isključivo online, na stranicama CORDISA. Uključuje priručnik o predaji sa svim uputama, kontaktima, a vrijeme predaje projekta striktno se poštuje. Projektna evaluacija uključuje neovisne eksperte. Projektni je ugovor standardiziran, a postoje dva tipa ugovora. Rad na projektu i završetak projekta podrazumijevaju početak projekta, prvi sastanak svih projektnih partnera, kreiranje projektne identifikacije i komunikacije, rad na projektnim zadacima, pisanje izvještaja, završni projektni sastanak s EC-ovim projektnim službenicima, završna isplata.

Radionica »Upravljanje projektima u AKM institucijama« sudionicima je u jednom danu predstavila model uspjeloga upravljanja projektima, kao i primjenu projektne metodologije u praksi, kako bi preko različitih projekata došli do sredstava iz više EU fondova i programa. Počevši s primjerima iz neuspjelih projekata, istaknuti su različiti razlozi njihovih neuspjeha, da bi u nastavku bila detaljno razložena metoda uspjeloga projekta oprimjerena studijom slučaja iz rada na projektima koje je financirala Europska unija. Mnoštvom primjera radionica se pokazala iznimno korisnom za svaku od baštinskih institucija koje svoje projekte djelomično ili u potpunosti financiraju sredstvima iz domaćih ili inozemnih fondova i programa.

Jelena Čolak